

ha.« Što se tiče vijesti, sve je u redu, ali nije je s jezikom i pravopisom.

Da i ne raspravljamo o mogućnostima *Državni je radio . . . , kojom se pripremalo ubojstvo*, ipak valja upozoriti da genitiv od *Ali Solih* nije *Ali Soliha*, kako je u vijesti, nego treba *Alija Soliha*. Ali to je više usputna napomena. Na pisanje me potakao drugi problem.

Komorski su otoci nekada bili kolonija pa smo kao otoke drugi dio naziva pisali malim početnim slovom. Tako se može i dalje pisati kad je riječ o otocima, ali kad je riječ o državi, a oni su 1975. postali nezavisni, država, pa ih zato treba pisati *Komorski Otoci* jer pravopis kaže da se svi dijelovi država, osim prijedloga i veznika ako nisu na početku, pišu velikim slovom.

Zanimljivo je da u vijesti, među ostalim, piše:

»Komorski otoci, nekada francuska kolonija, proglasili su nezavisnost u lipnju 1975. godine, a predsjednik Solih se nalazi na predsjedničkom položaju od siječnja 1976. godine.«

To novinara nije potaklo da pomisli kako nezavisnost ima za posljedicu i promjenu u načinu pisanja.

No možda se Komorski Otoci kao država tako ne zovu. I kad se ne bi tako zvali, nego bi to nama bio samo sinonimni naziv države, trebalo bi ih pisati *Komorski Otoci*. Za provjeru otvaram najnoviju Opću enciklopediju Jugoslavenskog leksikografskog zavoda, 1, Zagreb, 1977, i tražim. Na str. 40. nalazim popis afričkih država i među njima Komori. Skraćeno može i tako, ali je zanimljivo da se u popisu nalaze još dvije otočne države: *Kapverdski otoci*, *Sejšelski otoci* iako su navedene kao države. Zemljopisci u JLZ znali su da nazive država pišemo po izgovoru i zato su promijenili *Seychelski* u *Sejšelski*, ali su zaboravili na drugo pravilo po kojem su trebali promijeniti *otoci* u *Otoci*. Na markama te države piše *Republic of Seychelles* pa se ta država zapravo zove *Sejšelska Republika*, ali je možemo zvati i *Sejšelski Otoci*, a skraćeno i *Sejšeli*, kao i *Komori*.

Treća država *Kapverdski Otoci* ima nov problem. Kad naziv države ima jasno značenje, opće, tada ga prevodimo. Kao što je *RÉPUBLIQUE DE CÔTE D'IVOIRE* kod nas Obala Bjelokosti — a bilo bi bolje Bjelokosna Obala, kao što je u Jeziku već rečeno — tako je i mjesto *Kapverdski Otoci* bolje *Zelenortski Otoci*, odnosno još bolje *Zelenortska Republika*, kako čitamo u Vjesniku 11. veljače o. g. na 16. strani.

Novinari misle na vijesti, zemljopisci na države, a pravopisci na velika i mala slova. Ali znanje ipak nije tako djeljivo na »fahove«. To ovi primjeri očito pokazuju.

Stjepan Babić

ZAGREBAČKI ŽTP I JEZIČNA KULTURA

Zeljezničari su se već nekoliko puta potužili na jezik zagrebačkoga ŽTP. Misle da u zagrebačkoj direkciji ne paze baš mnogo da jezik u njihovim knjigama, tiskanica-ma i obrascima bude u skladu s normama hrvatskoga književnog jezika, odnosno da izbor između više mogućnosti nije svaki put najbolji. Da ova tvrdnja nije posve neopravdana, može se potkrijepiti najnovijim primjerom.

Dobio sam kartouski kalendarčić na kojem je s jedne strane slika moderne lokomotive s potpisom

ŽELJEZNIČKO TRANSPORTNO PODUZEĆE ZAGREB

a s druge su strane mjeseci, početna slova dana i brojevi dana. Uobičajeni kalendarčić, ali s malo neuobičajenim nazivima mjeseci. Između dviju mogućnosti: siječanj, veljača, ožujak . . . i januar, februar, mart . . . odabrana je samo ova druga, a bolje bi bilo da su tiskani oboji nazivi, i naši i strani, kako to rade mnogi izdavači u SR Hrvatskoj kad smatraju da će njihov kalendar doći u ruke i mnogim strancima.

No i kad su odabrali samo strane nazive, u zagrebačkom ŽTP nisu odabrali dobro sve

oblike jer je osmi mjesec označen sa AV-GUST, a ne AUGUST, kako bi trebalo biti. To možda u direkciji zagrebačkog ŽTP zna-ju, ali jezična kultura nije samo u znanju, nego i u praktičnoj primjeni toga znanja.

Stjepan Babić

NEOBIČNI OBLICI

Evo, najpre, primera:

Sovjetski list objavljuje *Vorošilove*¹ memoare (Politika, 15. 9. 1967, 1).

Vranickijeva historija marksizma, prevod *Vranickijeve* historije (V. Mikecin, Politika, 11. 3. 1972, 14).

Liči na *Dostojevskog* nihilistu (Politika, 6. 4. 1972, 15).

Kritika *Kauckijevih* stavova (Prosvetni pregled br. 37—38/75, 9).

Život *Ostrovskog* junaka (valjevski Napred br. 1504/77, 16).

Psihološki aspekti *Raskolnikovog* ponašanja, naslov, pa: uzrok *Raskolnikovom* ponašanju, u *Raskolnikovoj* svesti, *Raskolnikovo* osećanje, *Raskolnikovo* nastojanje (Lj. Milinković, titogradski Prosvjetni rad br. 11/74, 7).

Stamboliskova Bugarska (P. Milojević, Politika, 23. 3. 1972, 15).

Trochijev život (Politika, 24. 2. 1977, 10).

Crnjanskove poeme (V. Krnjević, sarajevski Odjek br. 17/65).²

Crnjanskove Seobe (R. Ždrale, Letopis Matice srpske br. 4/72, 397), *Crnjanskovo* istorijsko osećanje (isto, 406).

Crnjanskih dela, *Crnjanskoj* drami, *Crnjanskim* dramama (dvaput), *Crnjanskove* rečenice, *Crnjanska* dela (M. Trnčić, Venac br. 48, 11/76, 38), pa: *Crnjanskih* drama, *Crnjanskove* napomene (isto, 39), *Crnjanskovu* napomenu, *Crnjanskove* drame (40), *Crnjanskoj* definiciji (41).

¹ Kurzivi su moji.

² Isti autor kaže, u Borbi br. 316/67, 7: »Pored izvrsnih pjesama Sterijinih, Višnjićevih, Njegoševih, Jakšićevih, Kostićevih, Šantićevih, Rakićevih, Petrovićevih, *Crnjanskićevih*, Vasiljevićevih, Maksimoviće-*evih*« (valjda: Maksimovićeve, jer je reč o ženi).

U ovim citatima, istaknuti oblici su loše skrojeni.

Pripadni pridevi izvode se od imeničkih osnova dodavanjem nastavaka: -ov/-ev, -in, -ski, a s takvim prezimenima postupano dvojako:

a) od onih na -ov/ev mogu se dobiti pripadni pridevi dodavanjem sufiksa -ljev: Žukov > Žukovljev, a od onih na -in sufiksom -ov: Šaljapin > Šaljapinov;

b) ako se završuju na -ski, od njih se ne izvode novi pridevi, nego se upotrebljava pripadni posesiv (genitiv).

Ne kažemo: Belinskove ni Belinskijeve kritike, Gorkove ni Gorkijeve drame, Zrinjskova ni Zrinjskijeva pogibija, Čehove³ novele, već: kritike Belinskog(a), drame Gorkog(a), pogibija Zrinjskog(a), novele Čehova ili: Čehovljeve novele.

Stoga je i u citiranim primerima valjalo reći: Vorošilovljevi memoari,⁴ historija marksizma Vranickog(a), nihilist Dostojevskog(a), stavovi Kauckog(a), junak Ostrovskog(a), aspekti Raskolnikovljeva ponašanja, u Raskolnikovljevoj svesti, Raskolnikovljevo osećanje, Bugarska Stamboliskog(a), život Trockog(a), poeme, Seobe, rečenice, dela, napomene, drame Crnjanskog(a).

Jordan Molović

GOTOVO I SKORO

Videh, u novinama (Politika, 15. 12. 1974, 17), naslov: »Kukuruz skoro sav obran«.

A poznanik mi reče: »Proputovao sam skoro celu Evropu«.

Prema prvom primeru, sav je kukuruz skoro, tj. nedavno, pre kraćeg vremena, obran. a prema drugome, moj poznanik je skoro, nedavno proputovao celu, čitavu Evropu.

Međutim, nije reč o tome, već o nečemu drugom, a nesporazum je nastao zbog pogrešno, netačno upotrebljene reči »skoro« (koja, sama za se, nije pogrešna).

Kukuruz nije skoro, nedavno obran sav, već gotovo sav (u tekstu piše da je obran

³ To bi bilo od Čeh.

⁴ Ili: memoari Vorošilova, ali prva je mogućnost bolja, ispravnija.